

KEŞANLI ALİ DESTANI

Haldun Taner (İstanbul, 16 Mart 1915 – 7 Mayıs 1986) Matbaa-i Âmiré müdürü Hâmid Bey anne tarafından büyükbabası, Meclis-i Mebusan İstanbul milletvekili ve Darülfünun devletler hukuku profesörü Ahmet Selahattin Bey babasıdır. Çemberlitaş'ta dünyaya gelen Taner, beş yaşında babasını kaybetti. Galatasaray Lisesi'nde okudu (1935). Heidelberg Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi'ndeki öğrenimini (1935-38) ağır bir tüberküloza yakalanması nedeniyle yarıda bırakıp İstanbul'a döndükten sonra Ankara Radyosu için skeçler yazmaya başladı. İÜ Alman Filolojisi'ni bitirdi (1950), Sanat Tarihi Bölümü'nde asistan oldu. 1954'te ilk evliliğini yaptı ve *Oyun* dergisini çıkardı. Viyana Üniversitesi'nde Prof. Kindermann'ın yanında felsefe ve tiyatro okudu. Max Reinhardt Tiyatro Akademisi'nde eğitim gördü (1955-57). İÜ, Gazetecilik Enstitüsü, İGSA ve LCC'de tiyatro ve dramaturji dersleri verdi. Deveküşü Kabare Tiyatrosu, Bizim Tiyatro ve TEF Kabare'yi kurdu. Türkiye'deki epik tiyatronun ilk örneği sayılan *Keşanlı Ali Destanı* ile dünyaya açıldı. Bütün çalışmalarıyla bir Haldun Taner Tiyatrosu ekolü oluşturdu ve Türkiye'de tiyatronun bir 'bilim dalı' olmasında etkili oldu. "Tuş" adlı öyküsü (1955) ve *Keşanlı Ali Destanı* oyunu aynı adlarla filme alındı. "Deveküşüne Mektuplar" başlıklı yazılarına *Tercüman*'da (1955-60) başladı, "Pazar Sohbetleri" başlığıyla *Milliyet*'te (Mart 1974 – Mayıs 1986) sürdürdü. 9 Ocak 1976'da ikinci evliliğini yaptı.

1953'te *New York Herald Tribune* ile *Yeni İstanbul* gazetelerinin düzenlediği uluslararası bir yarışmada "Şişhane'ye Yağmur Yağmıyordu" öyküsüyle birinci oldu. Sait Faik Hikâye Armağanı'nın ilkini *On İkiye Bir Var* ile kazandı. *Sancho'nun Sabah Yürüyüşü* ile Uluslararası Bordighera Mizah Hikâyeleri Ödülü'nü, *Milliyet*'teki köşe yazılarıyla Gazeteciler Cemiyeti Fıkra Ödülü'nü (iki kez), *Yalıda Sabah* ile 1983 Sedat Simavi Edebiyat Ödülü'nü aldı. 1987'den beri Haldun Taner Öykü Ödülü verilmekte. İstanbul Şehir Tiyatrosu'nun Kadıköy sahnesine (1988) ve Caddebostan'da bir sokağa adı verildi. 100. doğum yıldönümü olan 2015'ten beri bütün yapıtları Yapı Kredi Yayınları tarafından yayımlanmakta.

Yapıtları

Öykü: *Yaşasın Demokrasi*, 1949; *Tuş*, 1951; *Şişhane'ye Yağmur Yağmıyordu*, 1953; *Ayışığında "Çalışkur"*, 1954; *On İkiye Bir Var*, 1954; *Konçinalar (Şişhane'ye Yağmur Yağmıyordu – On İkiye Bir Var'dan seçmeler)*, 1967; *Sancho'nun Sabah Yürüyüşü*, 1969; *Yalıda Sabah*, 1983.

Oyun (sahnelenmiş tarihleriyle): *Günün Adamı*, 1952'de yasaklandı, 1961'de sahnelendi; *Dişardakiler*, 1957; *Ve Değirmen Dönerdi*, 1958; *Fazilet Eczanesi*, 1960; *Lütfen Dokunmayın*, 1961; *Günün Adamı*, 1961; *Huzur Çıkmazı*, 1962; *Bu Şehr-i İstanbul ki*, 1962; *Keşanlı Ali Destanı*, 1964; *Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım*, 1964; *Eşeğin Gölgesi*, 1965; *Zilli Zarife*, 1966; *Vatan Kurtaran Şaban*, 1967; *Sersem Kocanın Kurnaz Karısı*, 1969; *Astronot Niyazi*, 1970; *Ha Bu Diyar*, 1971; *Dün Bugün*, 1972; *Aşk ü Sevda*, 1973; *Dev Aynası*, 1973; *Yar Bana Bir Eğlence*, 1973; *Haneler*, 1974; *Çıktık Açık Alınla*, 1977; *Ayışığında Şamata*, 1977; *Yalan Dünya*, 1977; *Eşeğin Gölgesi*, 1978; *Hayırdır İnşallah*, 1979; *Kapılar*, 1980; *Huzur Çıkmazı*, 1981; *Haldun Taner'in Timsahı*, 2008 (hzl. D. Taner – S. Erez).

Düzyazı: *Deveküşüne Mektuplar 1*, 1960 (sonradan *Önce İnsan* adıyla); *Deveküşüne Mektuplar 2*, 1977 (sonradan *Yaz Boz Tahtası* adıyla); *Hak Dostum Diye Başlayalım Söze*, 1978; *Ölürse Ten Ölür Canlar Ölesi Değil – Portreler*, 1979; *Düşsem Yollara Yollara*, 1979; *Çok Güzelsin Gitme Dur*, 1983; *Berlin Mektupları*, 1984; *Koyma Akıl, Oyma Akıl*, 1985.

*Haldun Taner'in
YKY'deki kitapları:*

- Koyma Akıl, Oyma Akıl (2015)*
Şişhane'ye Yağmur Yağıyordu (2015)
Keşanlı Ali Destanı (2015)
Sersem Kocanın Kurnaz Karısı (2015)
Yalıda Sabah (2015)
Çok Güzelsin Gitme Dur (2015)
Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım (2015)
Ayışığında "Çalışkur" (2015)
On İkiye Bir Var (2015)
Sancho'nun Sabah Yürüyüşü (2015)
Ölürse Ten Ölür Canlar Ölesi Değil (2016)
Fazilet Eczanesi (2016)
Yaşasın Demokrasi (2016)
Tuş (2016)
Ayışığında Şamata (2016)
Vatan Kurtaran Şaban (2016)

HALDUN TANER

Keşanlı Ali Destanı

Oyun

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4336
Edebiyat - 1215

Keşanlı Ali Destanı / Haldun Taner

Kitap editörü: **Murat Yalçın**
Düzeltili: **Damla Şengül**

Kitap tasarımı: **Mehmet Ulusel**
Grafik uygulama: **Gülçin Erol Kemahlıoğlu**

Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi
A Blok Kat: 2 34310 Haramidere / İstanbul
Telefon: (0 212) 412 17 00
Sertifika No: 12026

1. baskı: İzlem Yayınları, İstanbul 1964
YKY'de 1. baskı: İstanbul, Mart 2015
3. baskı: İstanbul, Nisan 2016
ISBN 978-975-08-3152-2

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2014
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Kemeraltı Caddesi Karaköy Palas No: 4 Kat: 2-3 Karaköy 34425 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İÇİNDEKİLER

Yazarın Önsözü • 7

Keşanlı Ali Destanı

Birinci Bölüm • 13

İkinci Bölüm • 69

Arşiv

Gala • 109

Sahnelerde • 111

Basında • 112

Anılarda • 131

Fotoğraflarda • 142

Yazarın Önsözü

1960'larda Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin çağrılısı olarak, Tiyatro Enstitüsü'nde konuk hoca sanıyla dersler verirdim. Bunun için her ayın son haftası gider, Ankara'da kalır, sonra İstanbul'daki fakülteme dönerdim.

Altındağ'la ahbablığım o tarihte başladı. Çoğu akşamlarım ve gecelerim orada geçti. Gün geçtikçe onlarla övür oldum. Gece-kondu dünyasında geçecek bir oyun tasarlamaya da işte, o tarihte başladım. Konu ne kadar bizdense, oyunun üslubu da o kadar bizden olsun istiyordum.

1960'ta *Lütfen Dokunmayın*'da kısmen ilk denemesini yaptığım epik unsuru, bu oyunda tüm dramatik dokuya yaymayı, bunun için de geleneksel tiyatromuzun anti-illüzyonist ve göstermecî öğelerinden azami surette yararlanmayı kurdum.

Oyunun yazımı, araya bir hastalık ve ameliyat da girdiğinden, bir buçuk yıl sürdü.

O dönemde Felsefe Bölümü'nün en yetenekli öğrencilerinden biri olan ama müzisyen cevherini henüz pek az kişinin bildiği Yalçın Tura'ya bir gün vapurda rastladım. Projemi açtım. Bu üsluba uygun bir müziği, en iyi onun yapacağına inanıyordum. İlk heyecanlandı. Hemen işe koyuldu. Ne var ki, müziği tamamlayabilmesi bir yılı aldı.

Oyun, 1963 sonunda bitmişti. Önce İstanbul Operası'na verdik. Sonra Devlet Tiyatrosu'na... İlle müziğin zengin bir aranjmanını öneriyorlardı. Bense, bu haliyle kalmasında direndim. Uzlaşamadık. Daha sonra, Gülriş Sururi istekli çıktı. İlk okuduğumda ekip heyecanlandı. Engin Cezzar, "Biz bu oyunu dünya sahnelerine uçururuz" dedi. İki buçuk ay titiz bir provadan sonra, *Keşanlı Ali Destanı* 31 Mart 1964 gecesi Türk seyircisinin önüne çıktı. Oyun bittikten sonra perde alkıştan kapanmak bilmiyordu.

Bu başarıda, bestecinin, rejisörün, dekoratörün, ışıkçının, kostümcünün, 42 sanatçı ve teknisyenin ayrı ayrı her birinin elbirliği

ve anlayışlı uyumunun, en az yazar kadar, eşit payı vardı.

“Keşanlı” o tarihten sonra bir “tiyatro olayı” oldu. Türkiye’de 130 defa oynandı. Engin Cezzar’ın kehanetini de doğru çıkardı. Dünya sahnelerine sıçradı. Yabancı dillere çevrildi. İngiltere’de, Almanya’da, Lübnan’da, Çekoslovakya’da, Macaristan’da, Yugoslavya’da, toplam 342 kere oynandı.

Her yerde aynı coşkuyu yaratıyordu. İster Türk, ister İngiliz, ister Çek, Alman, Macar, Lübnanlı, Yugoslav olsun, demek ki, hep anlayışlı ellere düşmüştü.

Yazar olarak en büyük şansım da bu oldu.

Burada cümlesine teşekkürü borç bilirim.

İstanbul, 4 Temmuz 1983

Keşanlı Ali Destanı

(Oyun, 2 Bölüm, 14 Tablo)

Oyunun 1964'deki ilk baskısının kapağı.

Kiřiler

HİDAYET
ŞERİF ABLA
İZMARİT NURİ
HAFİZE
TEMEL
DERVİŞ DAYI
BEŞVAKİT NİYAZİ
ŞIŞMAN POLİŐ
ZİLHA
ZAYIF POLİŐ
ÇAKAL RÜSTEM
TEKE KÂZİM
KÜRT SABRİ
ŐİPSİ SELİM
LUTFİYE
RESMİYE
RAZİYE
ALİ
GAZETECİ
İHYA ONARAN
SARHOŞ RASİH
FİLİZ ONARAN
ŐOFÖR

MADAM OLGA
PROFESÖR
BÜLENT ONARAN
YAŐLI KADIN
POLİTİKACI
SUHANDAN GÜLPERİ
DAVUT DALTABAN
DÜRDANE DALTABAN
KÂZİM KALTABAN
KÂMİLE KALTABAN
DUZİŐE DÜZTABAN
ŐAKİR ŐAKLABAN
ŐAHİNDE ŐAKLABAN
NEVVARE
TARÇİNİZADE AHSEN
MANYAK CAFER
1. KONDULU
2. KONDULU
3. KONDULU
4. KONDULU
5. KONDULU
6. KONDULU
7. KONDULU

Birinci Bölüm

Takdim

Giriş müziği.

Dekor:

Ön perdenin önü. Ön perdeyi yırtık çuvallar gerili bir paravana yahut ipe dizilmiş fanilalar, uzun konçlu donlar teşkil edebilir. Sahne alınlığında Projeksiyon ekranı. Giriş müziği biter bitmez, salonun arka kapısından Hidayet girer. Projektör ona döner. Hidayet raşitik, kambur bir çocuktur. Elinde kaba kâğıda basılmış resimli şarkı metinleri vardır. Dilenci edası ve makamsız sesiyle şarkı söyleyerek sahneye doğru ilerler, bu metinleri iki üç seyirciye uzatır.

HİDAYET: Yeni çıkan şarkılar. Akasyanın Dalları, Zalim Güzel Öldür Beni... Gözlerinin Engininde. Yeni çıkan şarkılar var: Sinekli Dağın Efesi Keşanlı Ali Destanı var.
(Projektörün ışığı Hidayet'i salonu geçiş süresince izlemiştir. Hidayet son sözleri sahnenin merdivenlerini çıkarken söyler. Orada durur, destanın ilk dörtlüklerini okumaya başlar.)

Morgol gömlek giyerdi
Gümüş köstek takardı
Hafif şehla bakardı
Yaktı mı kalpten yakardı

Kaşta bıçak yarası
Yüzde Halep çıbanı
Kurşun yemiş ayağı
Belli belirsiz aksardı

Projeksiyon:

Ali'nin Hapishane Arşivinden Büyütülmüş, Üstü Dosya Numaralı ve Damgalı, Önden ve Profil İki Portresi.

ŞERİF: *(Paravanın arkasından çıkıp ön sahneye gelir. Seyircilere)*

Hoş dostum diye başlayım söze
Hoş olsun beyler kıssamız size
Şu suret Keşanlı Ali'yi gösterir
Destanı var işte her yerde söylenir
Gel gör bakalım neymiş bu destan
On beş fasılda edelim beyan.

(Koroyu teşkil eden İzmarit Nuri, İstidacı Derviş, Bileyci Temel, Hafize, Hamal Niyazi, her biri mesleklerinin akse suvarı olan boya sandığı, eski model istidacı daktilosu, bileyci tekerleği, hamal se-meri sırtlarında olarak perde önüne dizilirler. Koronun çapaçul ve döküntü bir hali vardır.)

KORO:

Edelim meclise bir kıssa beyan
Kıssadan hisse ala arif olan

Projeksiyon:

Takdim...

(Koroyu teşkil edenler birer birer kendilerini takdim ederler.)

NURİ:

Adım Nuri
Nam-ı diğer İzmarit
Keşanlıyım
Ali'nin memleketlisi
On parmağında on marifet
Bir eser, gazta satarım
Bir eser, kundura boyarım
İşsiz kalınca
Her bir işi yaparım
Musluk tamir ederim
Lâğım temizlerim
Otomobil yıkarım
Köpek gezdiririm

Çocuk bakarım
Çocuk yoksa (*Göz kırpar.*)
Evelallah
Onu bile yaparım

HAFİZE: (*İri memelerinden birini kavrar.*)

Kırım ineğinden gürdür sütüm
Şehre iner süt satarım
Adım Hafize
Ben sütnineyim

TEMEL:

Çeşme başı dalaşı
Karı kızan dalgası
Arsa duvar kavgası
Eeyi bıcaak bileriim

DERVİŞ:

Bana derler Derviş Dayı
Bütün sermiyem şu kutu
(*Daktiloyu gösterir.*)
Mevzuatı kanunları benden sor
Adliyenin orda beklerim
Adi sıra mektubu yetmiş beşe
İstidayı üç kâğıda yazarım

HİDAYET:

Benim adım Hidayet
Sinekli'de doğmuşum
İlkokulu üçe kadar okudum
Yeni Hayat satarım
Yeni çıkan şarkıları
Sineklidağ'ın efesi
Keşanlı Ali Destanı'nı satarım.

NİYAZİ:

Ben hamalım
Adım Beşvakit Niyazi
Soyadım Sefer
Yedi çocuk
Karım, bacım
Kaynanam
Hepsinin rızkı
Şu iple semer

ŞERİF:

Bana derler Şerif Abla
Üç kapıda helalar var ya
Anladın değil mi nenin nesi
Yüz numara mütevellisi
He ya helacıyız
Böyle yazılmış yazımız
Herkes pisler biz yıkarız
Yol ağzıdır uğrak yeri
Kondulusu şehirlisi
Hele soğuk havada
Fazla olur müşteri
Lüküs kamara da var
Alafranga
Yolun düşerse buyur
Bekleriz ha

ŞIŞMAN POLİS: (*Kenardan düdük çalarak gelir.*)

Bana şişman polis derler
Ben nizamın bekçisi
Kol gezerim mahle sokak
Miting mi var, grev mi var
Kongre mi topluyor bir yerde
Hepsi kitaba uymalı
Burda oyun oynanıyorsa söz misali
Adam gibi bir oyun olmalı

Yani hissi olmalı
 Milli olmalı
 Hamasi, vatani, ahlaki, inzibati olmalı
 Sonunda vatandaşa bir ders-i ibret çıkmalı
 Yazar tıraşı kesip
 Diyeceğini kısa yoldan dimeli
 Perde gece yaşağından
 Bir saat önce inmeli

KORO:

Sineklidağ burası
 Şehre tepeden bakar
 Ama şehir ırakta
 Masallardaki kadar

Her cins insan var burada
 Çalışkanı tembeli
 Dört bucaktan gelmişler
 Hırlı hırsız serseri

Lazı Kürdü Pomağı
 Maraşlısı Vanlısı
 Erzincanlı Kemahlı
 Hepsi kader yoldaşı

TEMEL:

Te şurası bizim ev
 Kontrplak dört duvar
 Bir kapı üç pencere
 Tenekeden damı var

NURİ:

Bir yanımız mezbele
 Bir yanımız yokuş yar
 Önümüzden sel gibi
 Şır şır akar lağımlar

KORO:

Devlet bizlen uğraşır
Polis bizlen hırlaşır
Ağalar leş kargası
Sus parası sızdırır

HİDAYET:

Sabah olur gün doğar
Işır yosun kayalar
Horoz öter çöplükte
Herkes düşer yollara

DERVİŞ:

Biri hamal kalaycı
Biri süfli dilenci
Biri kıpti macuncu
Helvacı ya köfteci

HAFİZE:

Kızlar çoğu hizmetçi
Ya giderler tütüne
(Bir kız kırılarak geçer, çorabını çeker, rujunu tazeler.)
Yoldan çıkan da olur
Günahları boynuna

NİYAZİ:

İşsiz çoğu erkekler
Kahvelerde pinekler
Irgat olur bazısı
Amelelik ederler

KORO:

Sineklidağ burası
Şehre tepeden bakar
Ama şehir irakta
Masallardaki kadar

Tablo: 1

Projeksiyon:

Horozu Çok Olan Köyde Sabah Erken Olurmuş. Sineklidağ'da Anarşi Devri: Sefalet, Rezalet, Cinayet.

Dekor:

Üç kapıda helaların iç avlusu. Arka cephede helalar. Erkekler 00, Kadınlar 00 yazılı. Helaların ön tarafı bir çeşit bahçe gibidir. Şerif Hanım burada kırık saksılar, hatta oturak içinde sardunyalı yetiştirmiştir. Erkekler kısmının duvarında bir para makinesi. Arkada gelip geçen otobüs, otomobil gürültüsü. İzmirli, boya sandığının başında sigara içer. Zilha, kadınlar kısmı önünde küçük bir iskemleye çömelmiş, ağzında çiklet, ayağında terlikler, koskocaman açtığı günlük bir gazetenin iç sayfelerini okumaya çalışmaktadır. Şerif Abla, ayağında takunyalı, erkekler kısmında bir kabinin kapısını açık bırakmış içerisini temizlemektedir.

SERİF: İçleri çıksın taharetsiz musibetler. (Bir kova su alıp boca ederek) Marifetlerini ortaya bırakıp gidiyorlar.

ZİLHA: (Gazetenin arkasından) Kraliçe Süreyya İtalya'da bir kontun yatında fink atıyormuş.

NURİ: Şah nafakasını keserse anlar gününü.

ZİLHA: Canı sağ olsun, iyi varmış da yapmış. İnsan dünyaya bir kerem geliyor. Mekadiri bilse idi o da. (Burnunu çeker.) Ben de olsam inadımdan öyle yapardım.

(Şişman Polis'le Zayıf Polis girerler. Şişman terini siler. Palaskasını çıkarır. Zayıf Polis buranın yabancısıdır. Etrafına bakılır. Erkekler kısmı kabinlerinden birinde Niyazi gazeli okumaktadır.)

NİYAZİ: (İçerden) Alişimin kaşları kaare...

SERİF: (O tarafa doğru) Ulan hamam mı burası, gazeli okuyorsun?

NİYAZİ: (İçerden) Parasınlan değil mi, şarkı da söylerim, gazeli de okurum be...

ŞERİF: Ben de senin ceddine okurum. Kes sesini çek sifonu...

(Şarkı durur. Bir sifon sesi.)

Şişman Polis kabinlerden birine yürür. Kapısını kapar. Zayıf Polis para makinesine yaklaşır, para atar çevirir; para dökülmeyince yumruk vurur, yine para çıkmaz. Niyazi çıkar, ellerini yıkar. Kapının üstüne astığı semerini alır. Dışarda bir cankurtaranın sireni yaklaşır ve uzaklaşır. Niyazi, Nuri, Zilha, Şerif Abla, Zayıf Polis hemen dışarı seğirtmişlerdir.)

Ş. POLİS: *(Kabinden seslenerek)* Ne var Rıza? Ne olmuş?

Z. POLİS: Bilmem ağbi.

TEMEL: *(Girerek)* Çakal Rüstem'in adamları Esseoğlu Musa'yı hacamat etmişler.

ŞERİF: Ayşe Nine'nin damadı?

(Temel, başı ile maalesef işareti yapar.)

NURİ: Belli idi dünden böyle olacağı. Yine sus parası yüzünden.

Ş. POLİS: *(İçerden)* Her hafta bir cinayet.

Z. POLİS: Bir gün bizi de şişler bunlar. Haşarat yatağı. Topu serseri alayı...

Ş. POLİS: *(Hep içerden)* Tek tek başa çıkılmaz kardeşim. Kökünden kazıyacaksın ki...

Z. POLİS: Çoğu gitti azı kaldı. Mebuslardan biri önerge vermiş okumadın mı? Tümden yıktırmalı konduları, bunlar şehrin başına bela diyormuş.

ŞERİF: Yine ne kumpas kuruyorsunuz orada, şom ağızlı baykuşlar!

Ş. POLİS: *(Hep içerden)* Bana bak Şerif Hanım, külahları değiştiriz sonra. Vazife halinde memura hakarettten zabıt tutarım...

ŞERİF: Buna vazife mi diyorsun sen?

(Nuri, Niyazi, Zilha gülerler; Zayıf Polis ciddileşir.)

Ş. POLİS: *(Çıkmıştır, ellerini yıkayarak)* Karşında bir devlet memuru var senin.

ŞERİF: Değil sen, cümle mamiran gelse, komiserin, umum müdürün gelse, takmam ben. Herkesin borusu, kendi çöplüğünde öter.

NURİ: Şerif Abla'ya söker mi hiç!

ŞERİF: Yıldızlı düğme takmayla bir şey mi oldum sanıyorsun?

BURDA HERKES BİR OLUR

İnsanoğlu böyledir
 Kendini bir şey sanır
 Kıl aldırılmaz burnundan
 Böbürlenir kabarı

Herkes bir yerde üstün
 Kabul amenna peki

Haydut yol çevirirken
 Banker çek karalarken
 Haspa saç taranırken
 Despot kaş çatıırken

Irgat ter dökünürken
 Avkat tez savunurken
 Zangoç çan çalınırken
 Cellat ip geçirirken

Nalbant nal çakılırken
 Ortak pay dağılırken
 Şantöz şan çağırırken
 Hırsız mal kaçıırken

Damat söz kesilirken
 Kayyum mest dizinirken
 Nokta kol gezinirken
 Tüccar iş sezinirken

Âşık saz çalınırken
 Maşuk gül kokunurken
 Suflör rol fısıldarken
 Sarhoş cin içilirken

Kimi soyunup büyür
 Kimi giyinip büyür
 İnsanoğlu böbürlü
 Yaradılış ne denir
 Herkes bir yerde üstün

Kabul amenna peki
Amma bir de bunların
Yolu bana düşende

Balonları delinir
Bütün farklar silinir
Afra tafra yok olur
Burda herkes bir olur

Arlısı arsız
Hırlısı hırsız
Kırlısı kirsizi
Sırlısı sırsızı

Huyusu huysuzu
Tüylüsü tüysüzü
Soylusu soysuzu
Boylusu boysuzu

Bitlisi bitsizi
İplisi ipsizi
Denlisi densizi
Donlusu donsuzu

Ünlüsü ünsüzü
Çullusu çulsuzu
Pullusu pulsuzu
Yollusu yolsuzu

Etlisi sütlüsü
Allısı morlusu
Sağcısı solcusu
Şanlısı pintisi

İşte bütün bunların
Yolu bana düşende
Balonları delinir
Bütün farklar silinir

Afra tafra yok olur
Burda herkes bir olur

Z. POLİS: Daha görünürlerde kimse yok. Gel bir lamelif çekip gelim...

(*Şişman Polis durur. Sonra beraber çıkarlar. Şerif arkalarından bakar. Mana veremez. Onlar soldan çıkarlar. Rüstem sağdan girer. Elini sabunla köpürdeterek yıkar.*)

HİDAYET: (*Girerek*) Yeni Hayat, naneşekeri, meyveli çiklet var. Amerikan çikleti... (*Rüstem'i fark ederek susar.*)

NİYAZİ: Esseoğlu Musa ne oldu Rüstem Ağabey?

RÜSTEM: Bilmem. Bıçağının üstüne düşüp yaralanmış galiba. (*Elindeki köpüğü üfürür.*) Parlat şunları bakalım. (*Ayaklarını İzmirli'ye uzatır.*)

NURİ: (*İşgüzar işgüzar fırçalar, seyircilere usulca*) Buna Çakal Rüstem derler. Yukarı mahallenin baş belası. (*Yandan Teke Kâzım ve Kürt Sabri görünürler. Tasaladırlar, Sipsi de onları takip eder. Nuri, seyircilere usul sesle*) Bunların da kıvrıkcık saçlısı Teke Kâzım, pazar yerinin zebellası. Çiçek bozuğu olanı Kürt Sabri, aşağı mahallenin vicdan azabı. (*Sipsi'ye bakar.*) Sipsi adamdan sayılmaz. O bunların hınk deycisi.

(*Üç kabadayı kabara kabara, bıyık bura bura, ön sahnede birbirlerinden aralıklı dururlar.*)

N'OLMUŞ YANİ NE BU GÜRÜLTÜ

Bize derler kondu ağası pöh
Oysa herkeslerden önce gelmişiz
Para sarfetmişiz, torik işletmişiz
Hazinenin arsasını parselleyip satmışız

Beşer onar dam kondurup
Ona buna kiralamışız
N'olmuş yani ne bu gürültü
Her yerde bu değil mi işin kanunu

Üç beş uyuz kalkmış
Bizden habarsız ev yapmış
Pöh. Elbet yıkarız.

İki bin kâğıt sus parası koymuşuz
Vermezse, ana avrat düz gideriz
Olmazsa, belediyeye fitleriz
Daha olmazsa ibreti âlem şişleriz

Arada bir kahvelerden mano toparlamışız pöh
Toplarız toplarız
Haraç alan bir biz miyiz dünyada
Şunun şurasında geçinip gideriz

N'olmuş yani ne bu gürültü
Her yerde bu değil mi işin kanunu

(Dönüp arkalarına bakarlar. Öbürküler siner, gürültü eden yok gibi mimikler.)

BİR GAZETECİ ÇOCUĞUN SESİ: *(Dışardan)* Affı yazıyor, ikinci tabı.

Af olan mahpusların tahliyesini yazıyor.

(Üç kabadayı hemen dışarı fırlarlar.)

HİDAYET: Kokuyu aldılar hemen.

ZİLHA: Ne kokusunu?

HİDAYET: Ali Abi bugün tahliye oluyor ya.

ZİLHA: Tahliye mi oluyor?

NURİ: Eh, her gecenin bir sabahı var. *(Onlara bakar.)* Çanlarına ot tıkanacak, Keşanlı çıkınca. İsterler mi?

ZİLHA: Demek tahliye oluyor.

NURİ: Elbet ya. Karşıcı gitti mahalleden bir heyet.

TEMEL: *(Niyazi'ye)* Keyfi kaçtı Zilha Abla'nın.

NİYAZİ: Talihsiz kız vesselam.